

Bu gün söz qızlarındır

Hər il oktyabr ayının 11-i ölkəmizdə də Beynəlxalq Qızlar Günü qeyd olunur. BMT-nin 2011-ci ildə təsis etdiyi bu günün məqsədi diqqəti qız uşaqlarının hüquqlarının müdafiəsinə, onların təhsilinə, sağlamlığına və təhlükəsizliyinə yönəltməkdir.

Dünyanın bəzi ölkələrində qız uşaqları hələ də təhsil almır, erkən nikahlara məcbur edilir, ailədə öz sözlərini deməkdən çəkinirlər. Bu isə cəmiyyətin inkişafına, iqtisadi və mədəni tərəqqisinə mane olur. Bu baxımdan qızların hüquqlarının müdafiəsi, onlara dəstək verilməsi hər bir dövlətin prioritetidir. Ölkəmizdə də gender bərabərliyinin təmin olunması, erkən nikahların qarşısının alınması və ictimai həyatda qadınların aktivliyinin artırılması müsbət nümunələrdəndir.

Beynəlxalq Qızlar Günü bəşəriyyətin gələcəyinə yönəlmiş çağırışıdır. Qızların səsinə eşitmək, onları dinləmək sabahın daha ədalətli və maarifli dünyasının təməlini qoymağıdır.

Əlamətdar gün münasibətilə redaksiyamızda çalışan xanım əməkdaşlarımızın duyğu və düşüncələrini təqdim edirik.

Qızların xoşbəxtliyi təhsildən keçir

Qızlarımız toxunduğu hər yeri gözəlləşdirir, səliqə-sahmanı, ağılı və tərbiyəsi ilə daim seçilirlər. Onlar yaxşı təhsil alıb gərəklı peşə sahibi olanda həyat dəyişir. Bu isə cəmiyyətimizin yüksəlişinə yol açır. Əbəs yerə deməyiblər, oğlanlar oxuyanda özünü, qızlar isə ailəsini xilas edir. Savadlı ana tərbiyəli və bilikli övlad, zəkali nəsil, daha gözəl gələcək deməkdir.

Ümumiyyətlə, təhsil hər bir şəxsin həyatında mühüm rol oynayır. Təhsil almaq təkcə hər hansı bir elmi öyrənmək, peşəyə, ixtisasa yiyələnmək deyil, həm də insanın şəxsiyyət kimi formalaşmasına, dünyagörüşünün genişlənməsinə, sosial mühitin öyrənilməsinə və onun bir parçasına çevrilməsinə təsir göstərir. Bu baxımdan, təhsil hər bir insanın, xüsusilə də qızların həyatında həlledici əhəmiyyət kəsb edir. Ümummilli lider Heydər Əliyev qeyd edirdi: “Biz çalışmalıyıq ki, ali məktəblərdə və texnikumlarda daha çox qadın təhsil alsın, elmi fəaliyyətlə məşğul olsun. Xüsusən, kənddə qadınlar və uşaqlar arasında bədən tərbiyəsi və idmanın daha da inkişaf etdirilməsi problemlərinə biz diqqətimizi xeyli artırmalıyıq”. Dövrünün görkəmli pedaqoqu, publisisti, ictimai-siyasi xadimi Şəfiqə Əfəndizadə yazırdı: “Bir millətin tərəqqisinin göstəricisi, o millətin qadınıdır, buna görə də qadınlar təhsil almalı, maariflənməlidirlər”.

Vaxtilə böyük xeyriyyəçi, Azərbaycan təhsilin inkişafında mühüm rolunu olan Hacı Zeynalabdin Tağıyev deyirdi: “Bir oğlana təhsil verməklə təhsilli bir insan qazanarsınız. Bir qıza təhsil verməklə isə təhsilli bir ailə qazanarsınız”.

Bu misalların sayını artırmaq olar və onların hər birində vacib mesaj var: Qadın təhsilli olmalı, özünü ailədə və cəmiyyətdə təsdiqləməli,

həyatın bütün sahələrində aktiv iştirak etməli, rəqabətə dayanıqlı olmalıdır. Nə üçün? Çünki qadınların təhsilinə investisiya qoymaq çox yüksək nəticələr doğurur: yaşayış yaxşılaşır, uşaq və ana sağlamlığı qorunur və qızların təhsilə çıxışı artır. Beləliklə, savadlı, bilikli və peşəkar qadınlar bütün inkişaf faktorlarına müsbət təsir göstərir. Ölkəmizdə qızların təhsilinə olan diqqət bir çox ölkələrdə yoxdur. Bu gün qızlarımıza verilən hüquqlar başqa ölkələrdə yaşayan qızların arzusu, xəyalıdır.

XX əsrdə Azərbaycan qadınları qısa müddət ərzində yüzilliklərə bərabər inkişaf yolu keçdilər ki, bu da onların cəmiyyətdə, ictimai həyatda, ailədəki mövqeyində köklü dəyişikliklərə səbəb oldu. Azərbaycan müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra qadınların siyasi, eləcə də ictimai müstəvidə rolu xeyli dərəcədə artdı. Konstitusiyamız qarşısında qadınlar və kişilər eyni hüquqlara malik oldular.

Birmənalı şəkildə demək olar ki, Azərbaycanda gender bərabərliyi dövlət tərəfindən ciddi şəkildə təmin olunur.

Təsədüfi deyil ki, 1918-ci ildə yaradılan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Şərqdə qadınlara seçki hüququ verən ilk respublika kimi tarixə düşüb. Həmin dövr üçün ağlasığmaz olan addım həm də Azərbaycanda demokratik, hüquqi dövlətin qurulması prosesinin uzun və şərəfli tarixə malik olmasının göstəricisidir. Azərbaycan müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra ölkəmizdə qadın problemlərinə daha böyük diqqət yetirilir. Onların hüquq bərabərliyi, cəmiyyətdəki aparıcı rolu 1995-ci ildə qəbul olunmuş Konstitusiyamızda da öz əksini tapır.

Beynəlxalq Qızlar Günündə qızlarımıza, ilk növbədə, xatırladaq:

Mütləq, oxuyun, qızlar! Oxuyun ki, sizi gözləyən, önünüə çıxan, ayağınıza dolaşan bütün əngəlləri aş biləsiniz. Əmin olun, bu dünyada qızların bərabər təhsil ala bildikləri, ayrı-seçkiliyə məruz qalmadıqları və həyatları boyu öz qərarlarını verə bildikləri bir gələcək var!

Qızlar dünyanın yaraşığıdır

Dünya bəzən boz, soyuq, sükut içində görünür. Amma bir gülüş, baxış, bir qızın zərif səsi hər şeyi dəyişə bilir. Qızlar rəngin, duyğunun, mərhəmətin, sevgiyə olan inamın təəcəssümüdür, onların varlığı ilə günlər işıqlanır, hisslər dərinləşir, sükut musiqiyə çevrilir.

Xanımların gülüşü saf, təbii, içdən gələn bir sevinc kimi bahar çiçəklərinə bənzəyir. Hərəsinin gülüşü bir ruhu isidir, hər birinin baxışı bir hekayə danışır. O baxışlarda həm uşaq saflığı, həm qadın müdrikliyi gizlənir.

Dərin dəniz kimi baxışlar insanı düşündürür, bəzən isə bütün sirləri unutturur.

Qızlar bəşəriyyətin ruhudur, onlar dünyaya sevgi bəxş edirlər. Onların varlığı insanın saf duyğularını oyadır, ürəkləri yumşaldır, ən qaranlıq gecələrə işıq salır. Həyatın incə ipini elə bir ustalqla toxuyurlar ki, hər kəs o ipdə öz xoşbəxtliyini tapa bilir.

Bəzi ölkələrdə qızların azadlığı əllərindən alınır, ailə və ya cəmiyyətin təzyiqi altında arzuları məhv olur. Ailə qurmağa məcbur edilən qızların taleyində gülüşlər solur, gözlərindəki işıq sönür.

Bir qızın azadlığı dünyaya rəng qatır, həyat ahəng tapır. Onların azad düşünməsi, öz istəklərini ifadə edə bilməsi cəmiyyətin inkişafının göstə-

ricidir. Qız olmaq içində tufan qopsa da gülümsəməkdir. Dünyanın yükünü çiyinlərində daşıyıb, yenə də heç nə olmamış kimi nazlı-nazlı addımlamaqdır. Qız olmaq gecənin qaranlığında öz qorxularınla tək qalmaq, amma səhər işığında yenidən parlaq baxışlarla dünyaya rəng qatmaqdır. Hətta ən qaranlıq yollara belə işıq saçmaqdır.

Onlar gələcəyə ümidlə baxırlar

Dünya dəyişir, zaman yenilənir, amma bir həqiqət daim qalır: cəmiyyətin inkişafında qızların rolu əvəzsizdir. Bu gün qızların həyata baxışı fərqlidir, onlar karyera qurur, ailə dəyərlərini yaşadır, elmdə, incəsənətdə, idmanda, ictimai həyatda söz sahibidirlər.

ricisidir. Azad qızlar azad cəmiyyət yaradır, onun azadlığı bir xalqın, gələcəyin azadlığıdır. Təhsil bu azadlığın açandır. Əsrlər boyu maarifpərvər insanlar qızların təhsilinə önəm veriblər, çünki təhsilli qız gələcək nəsilləri də işıqlandırır.

Bəli, qızlar kainatın ən zərif incisi, Tanrının dünyaya bəxş etdiyi ən gözəl rəngdir və bu rənglə bütün bəşəriyyət al-əlvən boyanır. Bir qızın gülümsədiyi yerdə ümid, sevgi, həyat var. Dünyanı gözəlləşdirən, onu cənnət edən də qızlardır.

Qaranlıqda nur axtaranlar

Qızlar dünyanı sakit görmək istəyirlər, amma bu anlayışın, mərhəmətin sükutudur. Onlar istəyirlər ki, dünya bir az nəfəs alsın, yalanlardan, kin-küdurətdən, müharibələrdən xilas olsun.

Sevgi onlar üçün qışın ən soyuq günündə isti nəfəs, qaranlıq gecədə sönməyən ulduzdur. Onlar istəyirlər ki, sevgi göz yaşlarını silsin, qəlbi sevincdirib dünyanı gözəlləşdirsin.

Qızlar dünyanın tərs üzünü çox görüb. Onlar bilirlər ki, hər baharın arxasında qışın sərt soyuğu var. Amma güllü-çiçəkli, ətirli bağçalarda şəfqət toxumu əkirlər. Orada sevgidən ağaclar boy atır, mərhəmətdən bulaqlar çağlayır. Çünki qızlar istəyirlər ki, heç kim göz yaşını gizlətməsin. Baxışlar danışsın, sözlər məlhəm olsun. İnsanlar bir-birinə baxanda görsün, dinləyəndə eşitsin, qəlbdən-qəlbə yol tapsınlar.

Ailə qızların ilk dünyası, ilk sevgisidir. Onlar işığı analarının gözlərində görmək istəyirlər. O baxışda istilik, sevgi, dəstək axtarırlar. Ana qəlbinin ritmində azadlığın səsinə duyurlar. Ata qızlar üçün vüqarlı dağ, sarsılmaz dayaqdır. Onun sözlərində hikmət, baxışında etibar görməyi arzu edirlər.

Böyüyürlər, söykənəcək çiysin, ən çətin anların ümid körpüsü olurlar. Çünki qız olmaq kimsə görmədən göz yaş töküüb başını dik tutmaq, qaranlıqda belə nur axtarıb, onu başqaları üçün çıraq etməkdir.

Təhsili prioritet hesab edir, özlərini inkişaf etdirməyi həyat tərzinə çevirirlər. Cəmiyyətin onlardan gözlətiləri yalnız “ailə qurmaqla” məhdudlaşmır. Qızların istedadı və potensialı dövlət siyasətində dəstəklənir, müxtəlif sahələrdə çalışmaq üçün onlara hər cür şərait yaradılır. Dövlət proqramları, təqaüdlər, sosial layihələr qızların inkişafına, cəmiyyət həyatında fəal iştirakına geniş imkanlar təqdim edir və bu dəstək onların uğur qazanmasında həlledici rol oynayır.

Qızlar ailəni həyatın ən mühüm dəyəri hesab edirlər. Ana olmaq, ailə qurmaq, nəsil yetişdirmək – cəmiyyətin mənavi dayaqları məhz bu dəyər üzərində qurulur. Ən önəmlisi, müasir dövrdə qızlar ailə həyatı ilə karyera qurmaq arasında tarazlıq yaratmağı bacarırlar. Onlar sübut edirlər ki, qadın həm peşəkar ola, həm də ailədə sevgi və harmoniya yarada bilər.

Bu ikili rol onların cəmiyyətdəki təsirini daha da gücləndirir. Qızlar sosial ədalət, insan hüquqları, ekoloji problemlər kimi məsələlərə də həssas yanaşırlar. Gənc qadınların baxışı cəmiyyətin daha şəffaf, daha ədalətli və daha humanist olmasına yönəlib. Onlar bu dəyişikliyin sadəcə xəyal deyil, zərurət olduğunu dərk edirlər.

Bu gün qızlar “mən bacararam” demir, “mən edəcəyəm” deyirlər. Onların özlərinə inamı, məqsədyönlülüyü və iradəsi gələcəyi dəyişir. Azərbaycan qızları həm milli-mənavi dəyərlərə sadıqdır, həm də müasir dünyanın tələblərinə uyğun düşüncüdür. Bu harmoniya tarix boyu güclü qadınlarla tanınan xalqımız üçün yeni bir inkişaf mərhələsi deməkdir. Qızların həyata baxışı gələcəyə ümidir. Onlar yalnız öz həyatlarını deyil, bütöv cəmiyyətin taleyini formalaşdırırlar. Bu gün onların səsi eşidilir, fikri qiymətləndirilir, uğuru alqışlanır. Çünki güclü qız – güclü ailə, güclü cəmiyyət və güclü dövlət deməkdir.

Hazırladılar:

Mehparə ƏLİYEVƏ,

Elenora HƏSƏNOVA,

Ləman TƏHMƏZ,

Fidan ƏLİYEVƏ,

Arzu ƏLİYEVƏ

XQ